

КОНЦЕПЦИЯ

ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО УПРАВЛЕНИЕ НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – ТЪРГОВИЩЕ

по чл. 194б, ал.1, т.2 от Закона за съдебната власт,

изготвена от Росица Радкова Цветкова – съдия в Административен съд Варна, кандидат
за заемане на длъжността Административен ръководител - председател на
Административен съд – Търговище¹

I. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА

Уважаеми членове на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,

Участието ми в конкурса за избор на административен ръководител на Административен съд Търговище е продиктувано от желанието ми за професионално развитие. Убедена съм, че доброто изпълнение на тази длъжност изисква поемането на широк спектър от нови за мен отговорности, което възприемам като възможност за разширяване на професионалната ми компетентност. Познанията и опитът ми, събрани през годините в различни органи на съдебната система и конкретно работата ми като административен съдия през последните десет години, участието ми в инициативи на

¹ При изготвянето на настоящата концепция са ползвани данни от публикуваните към 13.01.2017г. на интернет страницата на Административен съд – Търговище доклади за дейността на съда, последният от които за 2015г., както и друга информация, черпена от интернет страниците на Административен съд - Търговище, на Висшия съдебен съвет, на Инспектората към ВСС, на Върховен административен съд и на Министерство на правосъдието, достъпна към 13.01.2017г. Официално оповестена информация за дейността на Административен съд – Търговище през 2016г. към момента на изготвяне на концепцията не е налична, поради което обективно не е могла да бъде ползвана и обсъждана.

Европейската мрежа за съдебно сътрудничество и в стаж, организиран за административни съдии от Източна Европа от Правителството на Федерална Република Германия и немската Фондация за международно правно сътрудничество, личните ми качества – най-вече почтеност, организираност, уважение към другите, стремеж към лично и професионално усъвършенстване, ми дават увереност, че мога да се справя с това професионално предизвикателство.

Родена съм и съм израснала в гр. Търговище, началото на професионалната ми кариера е свързано с този град, като дори и в годините, в които съм работила в други населени места, съм останала тясно свързана с града, както в личен план – семейството ми живее там, така и чрез запазване и поддържане на контактите ми с представителите на юридическата общност в града. Възможността чрез бъдещото си професионално развитие да бъде полезна за по-нататъшното утвърждаване на авторитета на една от съдебните институции в града и посредством това - на съдебната система като цяло, ме прави силно мотивирана да кандидатствам за заемане на длъжността административен ръководител на Административен съд - Търговище.

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – ТЪРГОВИЩЕ

На 01.03.2017г. ще се навършат десет години от започването на правораздавателната дейност на регионалните административни съдилища, един от които е Административен съд - Търговище. Съдебният район на Административен съд - Търговище съвпада с този на Окръжен съд - Търговище и се разпростира на територията на област Търговище, като обхваща пет общини - Търговище, Попово, Омуртаг, Опака и Антоново. В съдебния район функционират три районни съдилища – РС Търговище, РС Попово и РС Омуртаг, по чиито административно-наказателни дела съдът работи като касационна инстанция. Сравнително ниският естествен прираст и високата интензивност на изселване сред населението от областта през последните години продължават да влошават демографския облик на областта. По данни на НСИ към 2015г. със своите 115 211 жители Търговище е една от слабо населените области в страната, която освен това се характеризира с ниска бизнес активност, сравнително

малко инвестиции и относително слабо усвояване на европейски средства. Тези демографски и икономически показатели до голяма степен предопределят обема на извършваната от съда правораздавателна дейност и обуславят сравнително ниската натовареност на магистратите и съдебните служители.

1. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

Щатната численост на Административен съд – Търговище към настоящия момент включва четирима съдии, сред които един председател и един заместник-председател, и дванадесет съдебни служители. Щатът на съда е изцяло попълнен. През март 2017г. предстои пенсиониране на един от съдиите. С оглед функционирането на съда като касационна инстанция считам, че по-нататъшното съкращаване на щата на съдийските длъжности – от четири на три, би затруднило сериозно дейността по касационните дела и би било неефективно. Щатът на съда по отношение на администрацията от създаването му до настоящия момент е съкратен със седем бройки и се преценява като оптимален. Съотношението между съдии и съдебни служители в Административен съд – Търговище е 1:3, което е малко под средната стойност за страната, която е 1:3.16. Като евентуална възможност за допълнително оптимизиране на щата по отношение на съдебните служители може да се обсъжда броя на съдебните секретари, който към настоящия момент е три при четирима съдии. По отношение на подбора на служителите, в съда са изработени и обявени ясни правила за тяхното назначаване.

Отчетите на съда за изминатите десет години дават информация за интензивен интерес на съдиите за повишаване на тяхната професионална квалификация чрез участието им в различни обучения и семинари. Същата тенденция се откроява и по отношение на съдебните служители.

2. ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ – НАТОВАРЕНОСТ, СРОЧНОСТ И РЕЗУЛТАТИ ОТ КАСАЦИОННА ПРОВЕРКА; АДМИНИСТРИРАНЕ НА ДЕЛАТА

През 2015г. в съда са постъпили 221 първоинстанционни дела и 212 касационни дела (данните за 2016г., както вече беше посочено, към момента на изготвяне на

настоящата концепция не са официално оповестени), което разкрива леко увеличение на постъплението на дела сравнение с 2013г. и 2014г. Делата за разглеждане през 2015г. са били общо 487, от които 259 първоинстанционни и 228 касационни, от които останали несвършени от 2014г. са общо 54 дела – 38 първоинстанционни и 16 касационни. За 2015г. от общия брой дела за разглеждане са свършени 351 дела (80% от делата), от които 146 първоинстанционни и 205 касационни, а останалите несвършени за периода са съответно 74, от които 54 първоинстанционни и 20 касационни. Този показател в процентно съотношение остава сравнително неизменен сравнение с предходните години.

Средно месечната натовареност по щат на един съдия на база 12 месеца за 2015 година съвпада с действителната натовареност и е:

- по дела за разглеждане – 10.15
- по свършени дела – 8.6

Тази натовареност е „ниска“ по класификацията на ВСС за определяне на натовареността и нарежда съда на двадесето място по този показател сред останалите регионални административни съдилища.

Близо 90% от първоинстанционните дела и 100% от касационните дела през 2015г. са решени в тримесечен срок. Предвид обстоятелството, че данните за 2013г. и 2014г. са приблизително същите, може да се отчете един много висок процент на свършените в тримесечен срок дела. Всички решения през 2015г. са постановени в законоустановените срокове. Липсват жалби за бавност. Всички правораздавателни актове се публикуват незабавно на интернет страницата на съда.

Резултатите от касационната проверка на постановените съдебни актове за 2015г. са следните – оставените в сила съдебни актове спрямо общия брой на тези, по които е извършена касационна проверка, съставляват 67%. Това е приблизителният процент на потвърдени актове и за 2013г. и 2014г., което го очертава като характеризиращ за качеството на работа на съдиите. Тези показатели разкриват много добро ниво на правораздавателната дейност на съда по отношение на срочността и позволяват подобрене по отношение на качеството на постановените актове.

Делата се образуват в деня на постъпването им и едновременно с това се разпределят по докладчици с помощта на специален програмен продукт при стриктно гарантиране на принципа на случайния подбор. За извършения случаен избор се

съставя протокол, копие от който се прилага по всяко дело. За управление движението на делата се ползва специализиран софтуер.

В Административен съд - Търговище е въведена електронна папка за делата, която позволява да се съхраняват в електронен вид всички създадени от съда и част от постъпващите документи по делото. Към настоящия момент при голям обем на приложенията и специфичен техен формат електронната папка се попълва само с част от входящите по делото документи поради липса на технически капацитет, което налага по-доброто обезпечаване на тази техническа възможност с цел попълване на електронната папка с всички документи по делото.

3. МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

Административен съд – Търговище ползва осем помещения на два съседни етажа в т.нар. Съдебна палата в гр. Търговище, в която се помещават Окръжен съд, Районен съд, Районна и Окръжна прокуратура. Предоставените помещения в голяма степен обезпечават нуждите на съда, като проблемите на предоставената материална база от гледна точка на съда се свързват с невъзможността да се обособи помещение за Архив и липсата на самостоятелна съдебна зала – съдебната зала на съда се ползва съвместно с Окръжен съд и това създава затруднения по отношение на техническото й оборудване и неговата поддръжка.

В същото време предоставените помещения за ползване и начинът, по който те са ограничени от помещенията на останалите съдебни институции не позволяват самостоятелен и лесен достъп до съда на лица с двигателни увреждания. Изграденият вътрешен асансьор през 2013г. в Съдебната палата не осигурява достъп до Административен съд – Търговище.

По отношение на техническото оборудване следва да се посочи, че по сведения на настоящия административен ръководител на Административен съд – Търговище, съдът разполага с нов сървър и нови компютърни конфигурации, чието внедряване предстои. От 01.04.2017г. се предвижда въвеждането на интегрирана информационна система за електронно деловодство за всички административни съдилища, която следва да подобри качеството на услугата за достъп на гражданите до административно правосъдие, ще гарантира ефективна вътрешна комуникация между отделните административни съдилища и ВАС чрез обмен на данни, ще предостави възможност за обмен на документи и осъществяване на справки през Интернет. Безспорно капацитетът на техническото оборудване на съда следва да се разширява

винаги при необходимост – чрез подновяване или допълване, в отговор на нуждите на електронното деловодство и общо на електронното правосъдие.

Разработена е и функционира интернет страница на съда, която съдържа информация за насрочените дела, постановените съдебни актове, движението по обществено значими дела, както и друга полезна информация. На нея се публикуват и протоколите от откритите съдебни заседания.

На основание чл. 4, ал. 1 от Закона за ограничаване плащанията в брой в Административен съд - Търговище в служба "Регистратура" са въведени в експлоатация ПОС-терминални устройства, чрез които без преводна такса могат да се внасят суми по транзитната и набирателната сметка на съда.

Ш. ДОСТИЖЕНИЯ И ПРОБЛЕМИ В ДОСЕГАШНАТА ДЕЙНОСТ НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - ТЪРГОВИЩЕ

Информацията, съдържаща се в отчетните доклади на съда за дейността му през изминалите десет години и тази, достъпна от Интернет страницата на съда, резултатите от извършените планови проверки на ИВСС и АДФК и в частност липсата на констатирани нередности в дейността на съда и неговото управление, дават основание да се приеме, че Административен съд – Търговище е една много добре функционираща съдебна институция, заслугата за което несъмнено е на настоящото ръководство на съда, на работещите в него съдии и служители. Доброто управление на съда през годините е намерило израз в обстоятелството, че на настоящия председател на съда е гласувано доверие за втори мандат като административен ръководител. Ефективните практики на управление, организация на работната среда и използване на предоставения финансов ресурс на институцията следва да бъдат продължени.

Основното достижение в дейността на съда по отношение на правораздавателната дейност е постигнатата много добра сръчност при разглеждане на делата и доброто качество на постановените актове. Независимо от това съпоставката на тези резултати с показателите на други административни съдилища разкриват потенциал за подобрене на работата, поради което следва да се полагат усилия за подобряване на бързината и качеството на правораздаването.

Проблемите на съда са свързани преди всичко с материалното осигуряване, поради липсата на изградена за нуждите на съда сграда и невъзможността

предоставената материална база да обезпечи изцяло потребностите на институцията. Решението на тези проблеми следва да се търси в рамките на Съдебната палата – по отношение на залата, съвместно със председателя на Окръжен съд – Търговище, а по отношение на нуждите за Архив решение може да се намери лесно и чрез наемане на помещение извън Съдебната палата, което да изпълнява тази функция. Разрешението на очертаня по-горе проблем с достъпността на съда за лица с двигателни увреждания в рамките на съществуващата Съдебна палата би било свързано с преустройства, които биха засегнали други институции – най-вече Окръжна прокуратура и Районен съд и следва да се обсъжда съвместно с техните ръководители.

IV. ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕ И МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ДОСТИГАНЕ

1. ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ПРАВОРАЗДАВАНЕТО

Предоставянето на качествено, бързо и достъпно административно правосъдие несъмнено следва да бъде основна цел за развитие на Административен съд - Търговище. Постигнатите резултати в тази насока, както вече се посочи, са положителни. Основната задача на председателя на съда в тази връзка е да създаде на условия за запазването и надграждането на тези резултати.

Това ще се постигне чрез продължаващо непрекъснато повишаване на квалификацията на съдиите и съдебните служители чрез участието им в различни обучителни форми и чрез насърчаване на самостоятелната им подготовка. Ролята на административния ръководител в тази насока е да подпомага тези процеси, като в частност използва ресурсите на системата за организиране на регионални семинари, съобразени с конкретните нужди на съдиите, инициира обсъждания между съдиите по конкретни проблеми на правоприлагането, създава и поддържа хармонични условия за работа на съдиите и съдебните служители. От особена важност продължава да бъде обучението на съдиите по Европейско право. Повишаването на квалификацията на съдебните служители също ще има ефект върху срочното и качествено администриране на делата, съответно ще се отрази и върху бързината на процеса. В тази връзка следва да се ползват възможностите за финансиране по оперативна програма „Добро управление” приоритетна ос 3: Прозрачна и ефективна съдебна система, ПРИОРИТЕТ I. Повишаване на институционалния капацитет, ефективността

и ефикасността на публичната администрация и съдебната система, мярка 2.2. Повишаване на квалификацията на магистратите, съдебните служители и разследващите органи.

За постигането на посочената основна цел – повишаване качеството на правораздавателната дейност, възнамерявам да извършвам ежемесечни проверки и упражняване на контрол за изготвяне на съдебните актове в предвидените процесуални срокове, проверки на спрените дела, както и за продължителността на разглеждане на делото от неговото образуване до приключването му със съдебен акт.

Съдът чрез общото събрание на съдиите следва да е по-активен при изготвянето на становища по тълкувателни дела на Върховния административен съд. Задача на председателя е да насърчава тези обсъждания и даването на становища. Убедена съм, че участието в подобни дискусии ще има като непосредствен ефект повишаване на правните познания на магистратите, тъй като изисква задълбочена предварителна подготовка, изследване на съществуващата съдебна практика и запознаване с теоретичните разрешения на поставените за обсъждане правни проблеми.

Следва да се предвидят годишни срещи между представители на съдиите от Административен съд Търговище и съдиите от районните съдилища от Търговище, Попово и Омуртаг, относно обсъждане на практиката по АНХД и преодоляване на противоречивата такава.

С оглед преодоляване причините за забавяне на делата по вина на административния орган при необходимост следва да се провеждат срещи и с представители на административните органи, относно набелязване на мерки за своевременно представяне по делата на административните преписки.

След обсъждане на техните параметри на Общо събрание на съдиите и разбира се в рамките на закона, би могло да се въведат времеви стандарти за подготовка, насрочване и разглеждане на делата в открито съдебно заседание, а именно средно необходимо време за извършване на отделните действия при администриране на делата от съдия - докладчик, съответно - насрочване, отсрочване и постановяване на актове по делата в определен период от време. За положителни резултати от прилагане на тези стандарти следва да се мотивират съдиите да прилагат всички процесуални способности за ускоряване бързината и ефективността на производството, включително чрез дисциплиниране на страните, свидетелите и вещите лица в производството.

На следващо място за постигане на формулираната основна цел не маловажно е поддържаното на добра работна среда и атмосфера, както за съдиите, така и за служителите, която да подпомага изпълнението на служебните им задължения. Това включва управление на съда, основано на принципа, че административният ръководител е „пръв между равни“ по отношение на магистратите, на уважение към личността и работата на всеки един служител на съда, на съобразяване на организацията на работа при възможност с нуждите и желанията на съдиите и служителите – напр. при определяне на графика за ползване на отпуск. Колегиалните отношения следва да бъдат настойчиво толерирани и съответно – всякакви прояви на неколегиални такива следва да бъдат ясно определени като неприемливи и нетърпими.

2. ВЪВЕЖДАНЕ НА ЕЛЕКТРОННОТО ПРАВОСЪДИЕ

Реформата на съдебната система е безусловно свързана с един от основните елементи от концепцията за електронно управление - въвеждането на електронното правосъдие. Осигуряването на възможност на гражданите за упражняване на процесуални права в електронна форма, извършване на удостоверителни изявления от органите на съдебната власт, издаване на актове на органите на съдебната власт в електронна форма, обезпечаване на вътрешната организация на работата с електронни дела и обменът на електронни документи между различните участници в системата на правосъдието е централизиран процес, който изисква високо ниво на сигурност на информационните системи в съда, технологична обезпеченост, образованост на магистратите и административните служители, организация по обслужване воденето на електронни дела, както и ще доведе до унификация на интернет сайтовете на съдилищата. Реализирането на тези цели предполага непрекъснатото информационно и технологично модернизиране на съда и в частност на неговата интернет страница така, че да се улесни достъпа до правосъдие, да се гарантира публичността и прозрачността при осъществяване на неговата дейност.

Считам, че към настоящия момент с наличните информационни технологии, въведени в Административен съд Търговище, е възможно осъществяването на част от компонентите, които включва електронното правосъдие. На база използваната от съда деловодна програма е възможно доразвиване и надграждане при изготвяне на електронни досиета на образуваните дела, като се даде възможност на гражданите,

адвокатите и прокуратурата материалите по делата да бъдат представяни и в електронен вид, което би улеснило работата на деловодството. От друга страна чрез допълване на съществуващата техника би могло всички представени документи да се сканират и по този начин да се приобщават към електронните досиета на делата. Административните преписки в по - големия брой от случаите и скиците с размер по - голям от А4 не позволяват сканиране поради липса на подходяща съвременна техника. Създаването на пълни електронните досиета би улеснило гражданите, адвокатите и прокурорите чрез възможността да се извършват дистанционни справки през интернет страницата на Административен съд - Търговище, за нуждите на което същата също следва да се модернизира. Това би дало възможност за снабдяване с незаверени преписи от документи по дела, което ще спести на страните по делата време и средства. На следващо място изготвянето на електронни досиета на делата дава възможност при обжалване на постановените по тях актове и изпращане на делото на горна инстанция да бъде изпратено и електронното досие, което в бъдеще ще улесни значително деловодният оборот.

3. ПОВИШАВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОТО ДОВЕРИЕ В СЪДА

Предвид ниското обществено доверие към съдебната система, повишаването на доверието към Административен съд – Търговище следва да се разглежда като приоритетна цел, чието реализиране ще доведе до подобряване на авторитета на съда като цяло и в по-широк аспект и до укрепване на държавността.

Мерките, които считам, че следва да се предприемат и/или съблюдават в тази насока са следните:

Стриктно спазване на графика на съдебните заседания и недопускане на сериозни и необосновани отклонения от него. Спазване на процесуалните срокове за произнасяне на съда.

Своевременно уведомяване на страните за всяко изменение по движението на делото.

Ясно и изчерпателно мотивиране на актовете за оставяне на производството по делото без движение при констатирани нередовности на производството, както и на всички останали съдебни актове.

Указване на пълно съдействие на страните и техните пълномощници от администрацията на съда в рамките на правилника за дейността ѝ. Стриктно спазване на работното време и вежлив тон при обслужването.

Разработването и реализирането на инициативи съвместно с регионалния инспекторат на Образованието на Министерство на образованието или конкретно с определени училища в областта с цел повишаване нивото на гражданското образование на учениците чрез предоставянето им на информация за функциите на съда, обхвата на неговата правораздавателна дейност и механизмите за разглеждане и решаване на административните съдебни спорове. Провеждане на симулирани съдебни процеси в залата на съда.

Въвеждане на ден на „Отворените врати“ в съда за граждани и разработването на методология за неговото осъществяване.

Провеждане на редовни срещи на председателя на съда с медиите, както и на извънредни такива при наличие на дела с обществен интерес.

Предоставяне на актуална информация за дейността на съда, включително и по обществено значими дела, чрез интернет страницата на съда.

Сътрудничество с неправителствени организации, работещи в сферата на правосъдието, и в проекти за мониторинг на съда.

4. ПРОТИВОДДЕЙСТВИЕ НА КОРУПЦИЯТА В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА

Реализирането на тази цел може да се разглежда и като част от мерките за повишаване на общественото доверие към съда.

Мерките, които следва да бъдат извършени/съблюдавани в тази насока са следните:

Стриктно спазване на принципа за случаен подбор при разпределение на делата.

Въвеждане на ясни и предварително обявени правила за формирането на касационните състави (предвид невъзможността за формиране на постоянни такива).

Въвеждане на правила за заместване на съдиите.

Защита на независимостта на съдиите от неприкрити опити за вмешателство в тяхната дейност.

Уважаеми членове на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,

В заключение искам да подчертая, че възприемам представените от мен цели за развитие пред Административен съд – Търговище като основни и неизменни. Посочените мерки за тяхното постигане не са изчерпателно определени и при необходимост винаги могат да бъдат допълвани и разширявани. Съзнавам голямата отговорност, която длъжността, за която кандидатствам, предполага и искам да Ви уверя, че ако бъде избрана от Вас за административен ръководител на Административен съд - Търговище, ще положа всички необходими усилия за утвърждаване авторитета на съда.

С уважение:

Росица Цветкова

16.01.2017г.

гр. Търговище